

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

С. Кравченко, студентка гр.
МгОП-1-20 Науковий керівник: Ю.Л.
Якубенко, к.е.н., доцент

Незважаючи на те, що бухгалтерський облік досить часто визначають як інформаційну систему, яка вимірює, обробляє і передає фінансову інформацію про господарюючий суб'єкт, він сам потребує інформаційного забезпечення, насамперед нормативного. «Систему управління обліком в Україні можна представити наступним чином: Перший рівень – Закони України, Укази Президента, Постанови Кабінету Міністрів України, міжнародні договори; Другий рівень – Нормативні документи міністрів і відомств, які реєструються у Міністерстві юстиції України; Третій рівень – Накази, розпорядження, інструкції, вказівки, методичні рекомендації міністерств і відомств, що не реєструються у Міністерстві юстиції України; Четвертий рівень – розпорядчі документи підприємства, що формують облікову політику та організацію обліку» [1, С. 45].

Крім нормативно-методологічної бази з ведення бухгалтерського обліку, при його організації широко використовується і позаоблікова інформація. До позаоблікової інформації, яку використовує система бухгалтерського обліку належать:

- Соціальна інформація;
- Екологічна інформація;
- Різноманітна технічна і технологічна документація тощо.

Готова продукція – це виріб (напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції. Усі елементи виробничого процесу - сировина, матеріали, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво та формують вид виробничого запасу [2, С. 56].

На підприємствах у бухгалтерському балансі залишки готової продукції відображаються по фактичній виробничій собівартості. У поточному обліку наявність і рух готової продукції оцінюється по відпускним (оптовим) цінам

підприємства (з відособленим обліком відхилень між фактичною виробничою собівартістю і відпускною вартістю продукції) [3, С. 78].

Оцінка у звітному періоді здійснюється за фактичною собівартістю і за обліковими цінами з деяким відхиленням від фактичної собівартості. Наприкінці місяця обов'язковою умовою є облік готової продукції за фактичною собівартістю (визначається за даними аналітичного обліку).

У поточному обліку готову продукцію оцінюють за «твердими» обліковими цінами (середньорічною плановою собівартістю, договірними або оптовими цінами або за фактичною виробничою собівартістю). Такі ціни є основою ведення бухгалтерського обліку готової продукції на складах оперативного-бухгалтерським методом. Облік готової продукції у вартісному вираженні ведуть за місцем їх зберігання із зазначенням матеріально відповідальних осіб [4, с. 93].

Відхилення фактичної собівартості готової продукції від планової (чи від відпускну вартості) на підприємствах враховуються на окремих аналітичних рахунках по однорідних групах виробів, що відкриваються в складі рахунка готової продукції. У регістрах аналітичного обліку ці відхилення відображаються окремою позицією.

Готова продукція відображається в бухгалтерському обліку та звітності за найменшою з двох оцінок – первісною вартістю та чистою вартістю реалізації. За чистою вартістю реалізації тільки в тому разі, якщо на дату Балансу її ціна знизилася або вона зіпсувалася, застаріла чи якимось іншим чином втратила початкову очікувану економічну вигоду. В бухгалтерському обліку уцінка відобразиться таким чином:

1. відображена уцінка готової продукції Д-946 К-26;
2. віднесена уцінка на фінансовий результат Д-791 К-946 [5, С. 134].

Суму, на яку первісна вартість готової продукції перевищує чисту вартість їхньої реалізації, і суму вартості повністю втраченої готової продукції списують на витрати звітного періоду зазначеної вартості в позабалансовому обліку. Після визначення осіб, які повинні відшкодувати втрати, належно до відшкодування суми зараховують до дебіторської заборгованості (або інших активів) і доходу звітного періоду. Якщо чиста вартість реалізації готової продукції, яка вже була раніше уцінена і є активами на дату балансу, загалом збільшується, то на суму збільшення чистої вартості реалізації (але не більше від суми від попереднього зменшення) сторнується запис про попереднє зменшення вартості цієї продукції [3, С. 126].

Викладені вище вимоги дають змогу зробити висновок, що дооцінка готової продукції не має сенсу, оскільки в будь-якому разі вона в фінансовій звітності відобразатиметься за найменшою з двох оцінок: історичною собівартістю (первісною вартістю) або чистою вартістю реалізації.

Отже, балансова вартість готової продукції ніколи не перевищить їхньої первісної вартості.

Література:

1. Грабова Н. М. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках / Н. М. Грабова, Ю.Г. Кривонос. К.: А.С.К., 2018. 504 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку / Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова. Житомир: ЖІТІ,

2017. 576 с.

3. Бутинцев Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік / ред. Ф.Ф. Бут

4. Донцова Л.В., Комплексний аналіз бухгалтерської звітності /
Л.В. Донцова, Н.А. Никифорова. К.:Освіта, 2010. 304 с.